

ปัญหาทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์: ศึกษากฎหมายที่กระทำต่อผู้สืบสันดาน มาตรา 56/1

ฤทัยชนก วัลยะเพ็ชร*
อัจฉริยา ชูตินันทน์**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายมาตรา 56/1 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เห็นได้ว่าการกำหนดอัตราโทษตามมาตราดังกล่าวยังไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบันของสังคมไทย มีข้อบกพร่องความผิดให้แก่บุพการีที่ได้กระทำความผิดต่อเด็กโดยอ้างเหตุความยากจนต่อศาล เพื่อให้ศาลไม่ลงโทษบุพการีในการกระทำความผิดทำให้เกิดช่องว่างของกฎหมาย เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ขณะเดียวกัน จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ เช่น ประเทศฝรั่งเศส ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดฐานค้ามนุษย์โดยผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกครอบครัวหรือมีความสัมพันธ์กับเหยื่อ โดยมีทั้งอัตราโทษจำคุกและโทษปรับที่ชัดเจน และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้กำหนดความผิดทางอาญาและกำหนดบทลงโทษแก่คนที่กระทำการค้ามนุษย์ในกรณีเหยื่อเป็นเด็ก โดยได้ใช้บังคับครอบคลุมบิดามารดาและทุกคนที่มีหน้าที่ดูแลเด็ก แต่ได้แสวงหาประโยชน์จากเด็ก

ดังนั้น เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายไทยมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับกฎหมายของนานาอารยประเทศ จึงควรมีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 56/1 โดยกำหนดอัตราโทษที่ชัดเจนที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด และบุพการีไม่ควรยกเหตุผลความยากจนขึ้นมาให้ตนไม่ต้องได้รับโทษ และเพิ่มกลุ่มบุคคลที่ควรได้รับโทษหนักขึ้น

ABSTRACT

This thesis aims to study the provisions of Section 56/1. According to the 2008 Human Trafficking Prevention and Suppression Act, it is evident that the determination of the penalty rate under this section is not suitable for the current problems of Thai society. There are exceptions to the parents who have committed a child offense by claiming poverty to the court. So that the court does not punish the parents for committing an offense causing the gap of law Social inequality.

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

At the same time, from studying the provisions of foreign laws such as France Has imposed sanctions for human trafficking offenses by offenders being family members or having relationships with victims with both a prison sentence and a fine penalty and the Federal Republic of Germany has imposed a criminal offense and imposed penalties on those who commit human trafficking in the case of victims as children which has been enforced, covering parents and everyone who is responsible for child care but have sought benefit from children.

Therefore, to make the provisions of Thai law more appropriate and in line with the laws of various civilized countries therefore, the provisions of Section 56/1 should be amended to establish a clear penalty rate to punish the offender. And parents should not raise the reason for poverty to not be punished and increase the group of people who should receive heavier penalties.

1. บทนำ

การค้ามนุษย์เป็นปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญในระดับสากลและถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ซึ่งปัจจุบันผู้ที่กระทำผิดหรืออาชญากรข้ามชาติได้เปลี่ยนแปลงวิธีการรูปแบบในการทำผิด มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการชักชวนหลอกลวงคนที่ต้องการแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้นให้หลงเชื่อ จนในที่สุดก็ตกเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นและมีความเกี่ยวข้องกับหลายประเทศ ทั่วทุกภูมิภาคของโลก มีผู้คนมากมายโดยเฉพาะเด็กและสตรีที่ถูกแสวงหาประโยชน์และถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและได้รับความเสียหายทั้งร่างกายและจิตใจ ต้องสูญเสียโอกาสและอนาคต รวมถึงเกิดความสูญเสียและเสียหายต่อบุคคลรอบข้าง ชุมชน และสังคม ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งไม่อาจประเมินมูลค่าได้เป็นตัวเงินได้ ดังนั้น การค้ามนุษย์จึงเป็นอาชญากรรมโหดเหี้ยมที่ไร้พรมแดน โดยในแต่ละปี มีประชาชนทั้งชาย หญิงและเด็กหลายสิบล้านคนทั่วโลกตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอันร้ายกาจนี้ คำว่า “การค้ามนุษย์” และ “การค้าทาสสมัยใหม่” ต่างหมายถึงการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลเพื่อบังคับใช้แรงงานหรือค้าประเวณีโดยการใช้อำนาจบังคับ กลฉ้อฉล หรือการขู่ข่มขู่บีบบังคับ การค้ามนุษย์มีหลายรูปแบบ ได้แก่ การค้าเพื่อบังคับใช้แรงงานหรือในธุรกิจทางเพศ ซึ่งรวมถึงพันธุการหนีและงานรับใช้ตามบ้าน เมื่อบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปีตกอยู่ในสถานภาพที่ต้องค้าประเวณีก็ถือว่าเป็นการค้ามนุษย์เพื่อธุรกิจทางเพศ แม้จะไม่มี การบังคับ ล่อลวงหรือขู่ข่มขู่ก็ตาม

ปัจจุบันรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้พัฒนาไปจากเดิมและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคมและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเป็นผลให้อาชญากรรมที่เกิดขึ้น ดำเนินไปอย่างปิดบังซ่อนเร้นและยากต่อการรับรู้และติดตาม ขณะที่ประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยงของสถานการณ์อย่างสูงเพราะยังคงมีสถานะเป็นทั้ง 1) ประเทศต้นทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการส่งเด็ก

และหญิงไปค้าต่างประเทศ 2) ประเทศทางผ่าน หมายถึง การเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและหญิงไปค้าในประเทศอื่น และ 3) ประเทศปลายทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการนำเด็กและหญิงเข้ามาค้าหรือแสวงหาประโยชน์หรือมีการล่วงละเมิดสิทธิ โดยผู้เสียหายมีทั้งผู้หญิง เด็กผู้หญิง และเด็กผู้ชาย เพื่อการบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณีและเกิดขึ้นในรูปแบบที่ผู้เสียหายมีความสมัครใจอันเนื่องมาจากความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเกิดจากเครือข่ายธุรกิจผิดกฎหมายที่มีกระบวนการซับซ้อนมากขึ้นจนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ โดยอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยหลักทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ ความยากจนเป็นปัจจัยที่มีส่วนอย่างสำคัญที่ทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ต้องการหางานทำเพื่อรายได้ที่ดีกว่า รวมทั้งปัจจัยทางสังคมที่มีเจตคติ ค่านิยมพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้หญิงและเด็กและปัจจัยอื่นๆ เช่น การขาดโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ การเข้าถึงบริการของรัฐ ช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ปริมาณความต้องการในการใช้บริการทางเพศ ค่าจ้างแรงงานเด็กและผู้หญิงราคาถูกที่มีมากขึ้น ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงได้ให้ความห่วงใยและดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้หมดไป

เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2560 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เปิดเผยรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons (TIP) Report) ประจำปี 2017 โดยสหรัฐอเมริกายังคงสถานะให้ไทยอยู่ในระดับเียร์ 2 (Tier2 Watch List) ที่ต้องจับตามอง เป็นปีที่ 2 เช่นเดียวกับปี 2016 หลังจากอยู่ที่ระดับเียร์ 3 เป็นเวลา 2 ปีติดต่อกันก่อนหน้านี้ พร้อมระบุในรายงานว่า การดำเนินการแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ของรัฐบาลไทย มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อการประเมินใดๆ แต่เป็นไปเพื่อปกป้องคุ้มครองชาวไทยและชาวต่างชาติในไทย ซึ่งเสมอกันด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และธำรงไว้ซึ่งหลักการด้านมนุษยธรรมที่ไทยยึดถือตลอดมา

ล่าสุดเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2561 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐเปิดเผยรายงานประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์ หรือ Trafficking in Persons Report ใน 187 ประเทศทั่วโลกในรอบปีที่ผ่านมา และประเทศไทยได้รับการปรับอันดับจากระดับ Tier 2 เฝ้าระวัง หรือ Tier 2 Watch List ในช่วงสองปีที่แล้วขึ้นเป็น Tier 2 กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐระบุว่า ถึงแม้ประเทศไทยยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำเพื่อกำจัดการค้ามนุษย์ก็ตามแต่ประเทศไทยก็ได้ดำเนินการอย่างสำคัญและใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อไปถึงจุดหมายดังกล่าว

แม้รัฐบาลไทยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำอย่างเต็มที่ในการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไทยได้พยายามอย่างมีนัยสำคัญในการดำเนินการดังกล่าว รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติ เนื่องจากการค้ามนุษย์เป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรง ในปีที่ผ่านมา รัฐบาล ได้มีความพยายามดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ภายใต้แนวคิด “ประชารัฐ ร่วมใจ ด้านภัยการค้ามนุษย์” ทั้งนี้ รัฐบาล

กระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะยังคงมุ่งมั่นดำเนินงานและให้การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน มนุษยธรรม และให้คุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และบูรณาการร่วมกับ ภาวศึเครือข่ายทุกภาคส่วน ดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป อีกทั้ง รัฐบาลได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (ยุค คสช.) ได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 เพื่อให้ สอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการเพิ่มบทลงโทษผู้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับ ที่ 3) พ.ศ.2560 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีผลบังคับใช้แล้วในปัจจุบัน

ทั้งนี้ พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีการระบุเหตุผลในการประกาศใช้ไว้ตอนหนึ่งว่า โดยที่ปัจจุบัน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมต่อการ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินมาตรการป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยแก้ไขบทนิยามคำว่า แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และ การบังคับใช้แรงงาน หรือบริการ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเรียกค่าสินไหมทดแทน อัน เนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และกำหนดฐานความผิดซึ่งได้กระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบ ห้าปีให้ทำงานหรือให้บริการ อันอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อร่างกาย หรือจิตใจ การ เจริญเติบโต หรือพัฒนาการของบุคคลนั้น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึง จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในบางมาตรา และมีมาตราที่ปรากฏ ขึ้นมาใหม่ นั่นคือมาตรา 56/1 ที่บัญญัติไว้ที่น่าสนใจ

"ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่ อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้ทำงาน หรือให้บริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมี ผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการ หรือในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อมที่เป็น อันตรายต่อความปลอดภัยของบุคคลนั้น หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีและปรับไม่ เกินสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้บุกรุกให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการ เพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพความผิด หรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้วศาลจะ ไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ได้"

แต่ตามเนื้อหาในบทบัญญัติ มาตรา 56/1 ดังกล่าว แม้จะมีการกำหนดบทลงโทษผู้ค้า ผู้เป็นธุระจัดหาเด็กที่เข้ามาสู่การค้าประเวณีหรือการใช้แรงงานอย่างไม่เป็นธรรมแล้วก็ตาม แต่จะเห็นได้ว่าการกำหนดโทษดังกล่าวยังมีช่องโหว่ของกฎหมายในบางประการที่ยังเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวมีโอกาสที่จะกระทำความผิดขึ้นต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปีได้โดยง่าย

จากเหตุผลดังที่กล่าวมานี้ จึงเป็นที่มาของการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการบทลงโทษของบุพการีที่ได้กระทำต่อผู้สืบสันดาน เห็นว่าต้องมีการแก้ไขเนื้อหาโดยเพิ่มบทลงโทษและประเภทของกลุ่มบุคคลที่ได้กระทำความผิดต่อผู้อยู่ใต้อำนาจปกครองหรือกลุ่มบุคคลที่อ่อนแอเปราะบาง ในบทบัญญัติมาตรา 56/1 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาการค้ามนุษย์ในสังคมไทยที่ใช้เด็ก หรือเหยื่อที่เป็นกลุ่มบุคคลที่อ่อนแอเปราะบาง มาเป็นเครื่องมือและสร้างผลประโยชน์ในการกระทำความผิด

2. การกำหนดความผิดในความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์กรณีที่บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดานและผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองตามกฎหมายของต่างประเทศ

2.1 การกระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา การกำหนดความผิดต่อผู้อยู่เบื้องหลังที่ส่งเสริมให้มีการค้าประเวณีซึ่งได้กระทำความผิดในรูปแบบปัจเจกชน ฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ในมาตรา 1591 หากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการล่อลวงหรือการบังคับให้เด็กค้าบริการทางเพศโดยตรง โดยการใช้กำลังบังคับ ชูเชิญ หรือกล่าวเท็จ ล่อลวง ขนส่ง ซึ่งกระทำความผิดต่อบุคคลอายุไม่เกิน 14 ปี มีโทษจำคุกตลอดชีวิต และหรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 2422 ได้กำหนดความผิดแก่บุคคลที่กระทำการชักชวน จูงใจ ล่อใจ หรือบังคับชูเชิญผู้ที่อายุยังไม่ถึง 18 ปี และยังไม่บรรลุนิติภาวะ เพื่อการค้าประเวณีหรือดำเนินกิจกรรมทางเพศใดๆ มีโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 30 ปี รวมถึงประมวลกฎหมายอาญาของรัฐต่างๆ ก็ได้บัญญัติการกระทำที่เป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณีด้วยเช่นกัน อาทิ The Penal Code ของรัฐ California ในมาตรา 226i การกระทำความผิดฐานเป็นแม่เล้าหรือเป็นธุระจัดหาบุคคล การชักจูง การล่อลวงหรือใช้กลอุบายเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี ถ้าได้กระทำต่อเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี มีโทษจำคุก 3-6 ปี หรือ 8 ปี เป็นต้น

ส่วนการกำหนดความผิดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำความผิดฐานเป็นธุระจัดหาผู้สืบสันดานหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองเพื่อการค้าประเวณี ตามมาตรา 2251A ของ The Federal Code กำหนดความผิดไว้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นๆที่มีหน้าที่ปกครองหรือควบคุมดูแลผู้เยาว์ที่ได้กระทำการหรือได้รับผลประโยชน์ หรือช่วยเหลือบุคคลอื่นเพื่อให้ผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจควบคุมได้ทำงานในลักษณะการค้าบริการทางเพศ มีโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 20 ปีหรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับ

2.2 การกระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การกำหนดความผิดต่อผู้อยู่เบื้องหลังที่ส่งเสริมให้มีการค้าประเวณีซึ่งได้กระทำความผิดในรูปแบบปัจเจกชน ฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยได้กำหนดความผิดแก่ผู้ที่เป็นธุระจัดหาหรือล่อลวงบุคคลอื่นให้กระทำการค้าประเวณี โดยส่งเสริมให้ผู้อื่นกระทำความผิดต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือโดยทำหน้าที่เป็นตัวกลาง มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับ หรือเป็นการจูงใจบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี เพราะความไว้นื้อเชื่อใจเนื่องจากการเลี้ยงดู ให้การศึกษาหรือคุ้มครองดูแลในการดำเนินชีวิต หรือกระทำในขณะที่บุคคลนั้นต้องพึ่งพาโดยการเลี้ยงดู การศึกษา การดูแล มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับ ตามมาตรา 180 และหากเป็นธุระจัดหาเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปีเพื่อให้ได้กำไรหรือค่าตอบแทน มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับ ตามมาตรา 236

ส่วนการกำหนดความผิดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำความผิดฐานเป็นธุระจัดหา ผู้สืบสันดานหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองเพื่อค้าประเวณี ตามมาตรา 236 บุคคลที่กระทำการค้ามนุษย์โดยเหยื่อเป็นเด็ก ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ดูแล พิทักษ์ และเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า 14 ปี มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับ และได้กำหนดความผิดแก่ผู้ที่ส่งเสริมให้กระทำความผิดต่อเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยอาศัยความไว้นื้อเชื่อใจ เพราะเป็นผู้ให้การเลี้ยงดู ให้การศึกษา มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับ ตามมาตรา 180 ทำให้เห็นว่ากฎหมายของเยอรมันใช้บังคับครอบคลุมบิดามารดาและบุคคลที่มีหน้าที่ดูแลเด็ก แต่ได้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการค้าประเวณีของเด็กซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของตน

2.3 การกระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศส การกำหนดความผิดต่อผู้อยู่เบื้องหลังที่ส่งเสริมให้มีการค้าประเวณีซึ่งได้กระทำความผิดในรูปแบบปัจเจกชน ฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ในมาตรา 225-7 ที่ได้กำหนดเหตุเพิ่มโทษให้หนักขึ้นแก่บุคคลที่เป็นธุระจัดหา ซึ่งมีลักษณะการกระทำที่ได้กระทำต่อบุคคลที่อยู่ในความเคารพนับถือ เนื่องจากมีสถานะที่ด้อยกว่า เป็นผู้อยู่ในสภาวะอ่อนแอ ทั้งด้านอายุ ความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือทางจิตใจ มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี ปรับไม่เกิน 1,500,000 ยูโร และมีการกำหนดเหตุเพิ่มโทษให้หนักขึ้น ในมาตรา 227-7-1 กรณีที่บุคคลได้กระทำความผิดเป็นธุระจัดหาซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์อายุต่ำกว่า 15 ปี มีโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปีและปรับไม่เกิน 3,000,000 ยูโร

ส่วนการกำหนดความผิดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำความผิดฐานเป็นธุระจัดหา ผู้สืบสันดานหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองเพื่อค้าประเวณี ตามมาตรา 225-7 การกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดซึ่งได้กระทำต่อบุคคลผู้อยู่ในความเคารพนับถือ เนื่องด้วยมีสถานะที่ด้อยกว่า หรืออ่อนด้อยด้วยอายุ ความพิการ ความบกพร่องทางด้านร่างกายหรือทางจิต หรือกระทำโดยยุงบุคคลที่อยู่ในความเคารพนับถือให้ค้าประเวณี มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือปรับไม่เกิน 1,500,000 ยูโร และได้กำหนด

ความผิดฐานค้ามนุษย์โดยผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกครอบครัว หรือมีความสัมพันธ์กับตัวเหยื่อ มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือปรับไม่เกิน 1,500,000 ยูโร ตามมาตรา 225-4-2(7)

2.4 การกระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของประเทศสวีเดน

ประเทศสวีเดน การกำหนดความผิดต่อผู้อยู่เบื้องหลังที่ส่งเสริมให้มีการค้าประเวณีซึ่งได้กระทำความผิดในรูปแบบปัจเจกชน ฐานเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 8 ได้กำหนดความผิดต่อบุคคลซึ่งได้กระทำการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยส่งเสริมให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีแสดงท่าทางเกี่ยวกับเพศ มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับ และใช้กับผู้ส่งเสริมให้เด็กอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปีกระทำการดังกล่าวด้วย และถ้าความผิดดังกล่าวเป็นกรณีร้ายแรงหรือมีผลกระทบต่อเด็กจำนวนมาก มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 6 ปี

ส่วนการกำหนดความผิดต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่กระทำความผิดฐานเป็นธุระจัดหาผู้สืบสันดานหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครองเพื่อค้าประเวณี หากการกระทำของบุคคลนั้นได้จูงใจผู้อื่นให้ทำงานบริการทางเพศ โดยได้กระทำรุนแรงต่อบุคคลที่อยู่ในความพึ่งพาของตน มีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี และถ้าเป็นกรณีร้ายแรงโดยกระทำความผิดต่อเหยื่อมากกว่าหนึ่งคนหรือกระทำโดยทารุณโหดร้าย มีโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 4 ปี ตามมาตรา 3

3. เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดความผิดและเหตุที่ต้องมีการกำหนดโทษให้ชัดเจนต่อบุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดานและผู้อยู่ภายใต้อำนาจปกครอง

บทบัญญัติของต่างประเทศนั้น ไม่ว่าจะเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมัน และสวีเดน ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว ครบถ้วนไว้แล้ว แต่บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 ของประเทศไทยยังไม่มีความเหมาะสม เช่น ในการให้บุพการีที่ให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโตหรือพัฒนาการ หรือในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของบุคคลนั้นหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี แต่ได้ให้บุพการีที่กระทำความผิดอ้างเหตุความยากจนเหลือทนทานในการพิจารณาคดีของศาลได้ เนื่องจากในปัจจุบันสังคมไทย พบว่าปัญหาสังคมอันดับต้นๆคือ เรื่องปัญหาความยากจนของประชากรภายในประเทศ ทำให้ประชาชนมุ่งที่จะแสวงหารายได้จากทุกช่องทาง โดยเฉพาะช่องทางที่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากได้รายได้ดี ได้จำนวนมากและได้มาง่าย ได้มาด้วยความรวดเร็ว ทำให้บุคคลมุ่งแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบกระทำการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้ามนุษย์ ซึ่งมักเกิดจากผู้กระทำเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดหรือบุคคลในครอบครัวได้แสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบต่อบุคคลที่ตนมีอิทธิพลเหนือหรือมีอำนาจปกครองต่อบุคคลนั้น เช่น บุพการีให้ผู้สืบสันดานไปค้าประเวณี เพื่อนำรายได้มาจุนเจือครอบครัว โดยได้กระทำทั้งที่สมควรและไม่สมควรเพราะถูกบังคับ ชูเหตุ ซึ่งจะเห็นได้ว่า

เหยื่อของการค้ามนุษย์นั้น มักจะเป็นกลุ่มของผู้เยาว์ กลุ่มผู้ที่อ่อนแอเปราะบาง เป็นบุคคลที่ต้องอยู่ในสภาวะพึ่งพิงผู้กระทำการในการดำเนินชีวิต การศึกษา และยากต่อการจัดขึ้นที่จะถูกกระทำ

(1) การที่ผู้กระทำความผิดได้อาศัยความอ่อนแอเปราะบางของเหยื่อมาเป็นเหตุหรือช่องทางในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวผู้ถูกกระทำเองและต่อสังคม ดังนั้น ควรกำหนดอายุของบุคคล ผู้ตกเป็นเหยื่อให้มีอายุเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่ไม่เกิน 15 ปีเป็นไม่เกิน 18 ปี ย่อมเป็นการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนให้กว้างขึ้นจากเดิม เพื่อให้ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการคุ้มครองเด็กไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และให้สอดคล้องกับคำนิยาม คำว่า “เด็ก” ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the right of the Child (CRC)) ซึ่ง “เด็ก” หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่บรรลุนิติภาวะก่อนหน้านี้ตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น ซึ่งเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ต้องได้รับการคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและจากการทำงานใดที่น่าจะเป็นการเสี่ยงอันตราย หรือที่ขัดขวางการศึกษาของเด็ก หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สมอง จิตใจ ศิลธรรม และสังคมของเด็ก รวมถึงต้องมีการคุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขบทุกรูปแบบ รวมถึงการชักจูงบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่นที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ยังคุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จากการถูกแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด

เห็นได้ว่า อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ (คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน) โดยได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ในปี 2532 ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบอกถึงนิยามว่า “เด็ก” หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และมีมาตรฐานสิทธิมนุษยชนของเด็ก เพื่อช่วยให้ประเทศต่างๆ ให้ความคุ้มครองดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมีหลักการสำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติและเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยมีเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่สิทธิในการอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิในการมีส่วนร่วม ปัจจุบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองมากที่สุดในโลก โดยเกือบทุกประเทศ (196 ประเทศ) ได้เข้าเป็นภาคีแล้ว ยกเว้นเพียงสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี แม้กระทั่งประเทศไทย ก็ได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก จึงได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

ดังนั้น การกำหนดอายุของเด็กให้เป็น อายุไม่เกิน 18 ปี ย่อมเป็นการเพิ่มมาตรฐานในการคุ้มครองเด็กให้สูงขึ้น เพื่อให้ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการคุ้มครองเด็กไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และให้สอดคล้องกับคำนิยาม คำว่า “เด็ก” ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

พ.ศ. 2551 รวมถึงสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the right of the Child (CRC)) ที่เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่นานาอารยประเทศให้การยอมรับและได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเด็ก

(2) การกำหนดบทลงโทษแก่บุพการีให้เหมาะสม ตามมาตรา 56/1 เนื่องจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามมาตรา 6 และมีบทลงโทษของการกระทำที่ได้กระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี โดยมีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 8 ปีถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 800,000 ถึง 2,000,000 บาท ตามมาตรา 52 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการลงโทษต่อบุคคลใดหรือบุพการีที่มีเจตนาแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบต่อเด็กโดยตรง แต่ในกรณีการกระทำความผิดตามมาตรา 56/1 คือให้เด็กทำงานหรือบริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การเจริญเติบโตหรือพัฒนาการ หรือในลักษณะที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของเด็ก หรือการให้ทำงานที่ขัดต่อศีลธรรม แม้บุคคลใดหรือบุพการีไม่ได้มีเจตนาในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยตรงจากเด็ก แต่หากบุพการีได้กระทำความผิดประกอบความผิดดังกล่าวต่อเด็ก แม้จะไม่มี ความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามมาตรา 6 แต่ก็มี ความผิด ต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปีและปรับไม่เกิน 400,000 บาท ตามมาตรา 56/1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งสองมาตรานี้แตกต่างกันชัดเจนในเรื่องของเจตนาในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิด

ตัวอย่าง การที่เด็กช่วยหารายได้ช่วยเหลือครอบครัวโดยการแข่งขันชกมวย และบุพการีได้ให้ความยินยอม เห็นว่า อาชีพนักมวยที่มีการแข่งขันชกมวยอย่างถูกต้องกันบนเวทีไม่ใช่อาชีพที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายอาญาไม่ได้บัญญัติไว้เป็นความผิด เพราะการที่จะต้องรับผิดตามกฎหมายอาญานั้นต้องมีหลักกฎหมายบัญญัติไว้ และหากการชกมวยครั้งนี้เป็นไปตามกติกา มีกติกาที่ต้องและมีคนจากการตรวจสอบของกรรมการการกีฬาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรับรองแล้ว ย่อมสามารถยึดถือการชกมวยเป็นอาชีพได้ ทั้งนี้ การชกมวยเป็นจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาและเป็นอาชีพที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี จึงเห็นว่าบุพการีไม่มี ความผิด ตามมาตรา 56/1

แต่หากบุพการีให้เด็กไปชกมวยโดยมีการพนันขันต่อ มีการวางเดิมพันในการแข่งขัน ทั้งการชกมวยครั้งนี้ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานสากลในการตัดสิน ให้ใครก็ได้มาทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสิน ไม่มีองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือเจ้าหน้าที่ควบคุมความปลอดภัยของเด็ก แม้เด็กจะกระทำไปโดยความยินยอมสมัครใจก็ตาม แต่การที่บุพการีจะอ้างความยินยอมมายกเว้นความผิดนั้น มีหลักยกเว้นความผิดทางอาญาอยู่ว่าความยินยอมอันบริสุทธิ์ของผู้เสียหายให้บุคคลใดกระทำการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดตามกฎหมาย ถ้าความยินยอม นั้นไม่ขัดต่อความสำนึกในศีลธรรมอันดีและมีอยู่จนถึงขณะกระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดนั้นแล้ว ความยินยอมเป็นข้อยกเว้นมิให้การกระทำนั้นเป็นความผิดขึ้นได้ แต่กรณีนี้ เป็นการกระทำที่บุพการีให้เด็กทำงานที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และยังเป็นอันตรายกระทบต่อร่างกายและความปลอดภัยของเด็ก ไม่สามารถใช้ความยินยอมของเด็กมายกเว้นความรับผิดชอบของตนได้ บุพการีต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปีและปรับไม่เกิน 400,000 บาท ตามมาตรา 56/1

ตัวอย่าง บุพการียินยอมให้เด็กทำงานพาร์ทไทม์นอกเวลาเรียน หรือทำงานเสริมในช่วงปิดเทอม เด็กสามารถทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวได้ แต่การทำงานดังกล่าว ต้องไม่กระทบต่อร่างกาย จิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการรวมถึงความปลอดภัยของเด็ก และเด็กยังคงต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครบถ้วนตามหลักสูตร ไม่เสียโอกาสทางการศึกษา ย่อมเห็นว่าการทำงานดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือครอบครัว ตามความเหมาะสม เช่นนี้ บุพการีไม่มีความผิดตามมาตรา 56/1

แต่หากบุพการียินยอมให้เด็กทำงานเกี่ยวกับงานหลอม เป่า หล่อ หรือรีดโลหะ งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน เสี่ยง และแสงที่มีระดับแตกต่างจากปกติ งานเกี่ยวกับสารเคมีหรือแก๊สมันดภาพรังสีที่เป็นอันตราย งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ เว้นแต่งานในสถานีน้ำมัน เชื้อเพลิง งานขับหรือบังคับรถยกหรือปั้นจั่น งานใช้เลื่อยเดินด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์ งานที่ต้องทำไต่ดิน ไถ่น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่อยในภูเขา งานทำความสะอาดเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ขณะที่เครื่องจักรหรือเครื่องยนต์กำลังทำงาน งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป หรือทำงานในโรงฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นการพนัน สถานที่เดินร่ำ สถานที่ที่มีอาหาร สุรา น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บําเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า หรือโดยมีที่สำหรับพักผ่อนหลับนอนหรือมีบริการนวดให้แก่ลูกค้า ย่อมเห็นว่าการทำงานในลักษณะดังกล่าว ย่อมเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การเจริญเติบโตหรือพัฒนาการ เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของเด็กโดยตรง และยังเป็นการให้ทำงานที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี แม้เด็กจะทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัว แต่บุพการีก็มีความผิด ต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปีและปรับไม่เกิน 400,000 บาท ตามมาตรา 56/1

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ที่มีบทบัญญัติห้ามมิให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ทำงานทุกประเภท แต่ถ้าเป็นกรณีเด็กอายุเกิน 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปี สามารถทำงานได้ทุกชนิด เว้นแต่งานที่เป็นอันตรายส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของเด็ก ถึงแม้จะมีบทบัญญัติกฎหมายคุ้มครอง แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่ได้เข้มงวดในการใช้บังคับเท่าที่ควร เพราะในทางปฏิบัติมีอัตราการปรับจริงๆ เพียงแค่ 10,000-20,000 บาท ดังนั้น จึงเห็นว่าควรปรับมาตรา 56/1 ให้บทบัญญัติมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เพื่อยกระดับและคุ้มครองการใช้แรงงานเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี เพราะช่วงอายุเด็กและพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญาควรได้รับการศึกษาเล่าเรียน และมีบทลงโทษที่บังคับใช้ได้จริงและเหมาะสม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541

เห็นได้ว่า บทกำหนดโทษในการลงโทษผู้กระทำความผิด ไม่ได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ เป็นเรื่องของศาลที่จะใช้ดุลยพินิจในการตัดสินบทลงโทษให้แก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งการใช้ดุลยพินิจในการกำหนดอัตราโทษให้แก่ผู้กระทำความผิด ในบางกรณีอัตราโทษอาจจะไม่มีความเหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำความผิด ถ้าลงโทษต่ำเกินไปผู้กระทำความผิดก็ไม่ได้มีความเกรงกลัวในการกระทำความผิด อาจจะก่อให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีก ดังนั้น ควรมีการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำเอาไว้เพื่อเป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการ

ลงโทษผู้กระทำความผิด โดยต้องคำนึงว่าผู้ถูกระทำความผิดเป็นเด็ก จึงควรกำหนดอัตราบทลงโทษให้มีความเหมาะสม ซึ่งจากเดิมนั้นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 4 ปีและปรับไม่เกิน 400,000 บาท ซึ่งเป็นอัตราโทษขั้นต่ำที่กระทำต่อบุคคลทั่วไปในความผิดฐานค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เห็นว่าควรแก้ไขเป็นอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 4 ปีแต่ไม่เกิน 6 ปีและปรับตั้งแต่ 400,000 บาทแต่ไม่เกิน 600,000 บาท ซึ่งอัตราโทษ 6 ปีและปรับ 600,000 บาท เป็นอัตราโทษขั้นต่ำที่กระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ในความผิดฐานค้ำมนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

(3) บุพการีไม่สามารถอ้างเหตุความยากจนเหลือทนทาน เป็นเหตุให้ตนไม่ต้องมีความผิดตามมาตรา 56/1 เพราะเป็นการคุ้มครองเด็กแบบเลือกปฏิบัติ กลับกลายเป็นว่าเด็กที่มีฐานะยากจนจะไปทำงานเป็นอันตราย ที่มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การเจริญเติบโตหรือพัฒนาการ หรือขัดต่อศีลธรรม เด็กคนไหนไปทำงานลักษณะดังกล่าว บุพการีก็ไม่มีผิดเลย สามารถอ้างเหตุความยากจนของครอบครัวเป็นเหตุให้ศาลไม่ลงโทษตนได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่ไม่ได้มีฐานะยากจน กลับได้รับความคุ้มครองด้วยมาตรฐานที่สูงขึ้น ห้ามทำงานอันตราย ซึ่งเป็นการเลือกปฏิบัติต่อเด็กแล้ว ฉะนั้น ไม่ควรให้บุพการีไปอ้างว่า ผมหรือดิฉันมีฐานะยากจน มีความลำบาก บุพการีจะได้ไม่มีความผิด ดังนั้น เห็นว่ามาตรฐานในการคุ้มครองเด็กจะต้องไม่เลือกฐานะหรือสภาพของเศรษฐกิจ ต้องมีมาตรฐานเดียวกันในการคุ้มครองสิทธิของเด็ก เด็กต้องได้รับเสมอภาค

(4) แม้จะมีบทบัญญัติลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ำมนุษย์แล้วนั้น แต่ก็ไม่ได้บัญญัติโทษที่จะลงต่อผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งต่างกับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาที่มีลักษณะความผิดเดียวกัน ทั้งนี้ ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมในเรื่องโทษและเพิ่มโทษแก่บุพการี ผู้ปกครอง ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ และผู้รับบุตรบุญธรรม โดยแยกประเภทบุคคลที่ควรได้รับโทษหนักขึ้นโดยละเอียด และไม่ควรจะกำหนดเหตุผลโทษหรือยกเว้นความผิดที่ได้กระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญา

ดังนั้น จึงเห็นควรที่จะทำการแก้ไขบทบัญญัติของมาตรา 56/1 ให้บทบัญญัติของกฎหมายบัญญัติครอบคลุมกว้างมากขึ้น ทั้งการเพิ่มช่วงอายุของเด็กให้ได้รับความคุ้มครองเด็กจนถึงอายุ 18 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the right of the Child (CRC)) ที่ว่า เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่มุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของเด็ก และให้ครอบคลุมถึงกลุ่มบุคคลทุกประเภทที่สามารถกระทำความผิดต่อเด็กดังกล่าวด้วย

4. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 56/1 เห็นได้ว่าการกำหนดความผิดและบทลงโทษที่ไม่ชัดเจนที่จะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ทั้งยังได้ให้บุพการีที่กระทำต่อผู้สืบสันดานสามารถอ้างเหตุผลที่ได้กระทำความผิดเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน เพื่อให้ศาลพิจารณาที่จะไม่ลงโทษบุพการีเลยก็ได้ ซึ่งเป็นช่องว่างของกฎหมายที่จะทำให้เกิดการ

กระทำความผิดฐานล้ามนุญได้ง่าย จึงควรที่จะมีการแก้ไขบัญญัติมาตรา 56/1 ให้มีความเหมาะสมและมีบทลงโทษที่แน่ชัด

1. กำหนดอายุของบุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อให้มีอายุเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่ไม่เกิน 15 ปี เป็นไม่เกิน 18 ปี เป็นการคุ้มครองกลุ่มเด็กหรือเยาวชนให้กว้างมากขึ้นจากเดิม เพื่อให้ตรงกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการคุ้มครองเด็กไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และให้สอดคล้องกับคำนิยาม คำว่า เด็ก ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the right of the Child (CRC)) ว่า เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

2. การกำหนดบทลงโทษตามวรรคหนึ่ง ควรจะกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ให้ชัดเจนแน่นอน เพราะหากเป็นเรื่องดุลยพินิจศาลแต่เพียงอย่างเดียว อาจจะลงโทษขั้นต่ำได้ไม่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำความผิด และอาจจะทำให้บุคคลหันกลับมากระทำความผิดได้ใหม่ หากมีอัตราโทษที่ไม่ทำให้เกิดความเกรงกลัว และมีมาตรฐานขั้นต่ำในการลงโทษ จึงควรแก้ไขอัตราโทษจากเดิม เป็นจำคุกตั้งแต่ 4 ปี แต่ไม่เกิน 6 ปี และปรับตั้งแต่ 400,000 บาท แต่ไม่เกิน 600,000 บาท

3. บทบัญญัติตามวรรคสองควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงใหม่ โดยยกเลิกข้ออ้างที่บุพการีสามารถให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการโดยอ้างเหตุความยากจนเหลือทนทานเป็นกรณีที่ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ย่อมสามารถกระทำได้ เพราะเห็นว่าข้อความดังกล่าวเป็นช่องโหว่ของกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุพการีกระทำความผิดได้มากขึ้น

4. ควรมีการบัญญัติวรรคสองเสียใหม่โดยเพิ่มกลุ่มบุคคลที่ควรได้รับการลงโทษหนักขึ้น กล่าวคือ บุพการี ผู้ปกครอง ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ และผู้รับบุตรบุญธรรม โดยกำหนดบทลงโทษให้มีความแน่นอนชัดเจน และกำหนดบทลงโทษให้หนักมากขึ้นกว่ากรณีที่กระทำต่อบุคคลทั่วไป เนื่องจากกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเหยื่อ ซึ่งง่ายต่อการกระทำความผิด

จึงขอเสนอแนะแก้ไข บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 56/1 เดิมที่บัญญัติว่า ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ซื้อมาขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ ซึ่งบุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้ทำงานหรือให้บริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการ หรือในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อม ที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของบุคคลนั้น หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี และปรับไม่เกินสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้บุพการีให้ผู้สืบสันดานทำงานหรือให้บริการ เพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพความผิด หรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้ว ศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ได้

โดยใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

มาตรา 56/1 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ ซึ่งบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้ทำงานหรือให้บริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง และมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการ หรือในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของบุคคลนั้น หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีแต่ไม่เกินหกปีและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทแต่ไม่เกินหกแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้บุพการี ผู้ปกครอง ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ และผู้รับบุตรบุญธรรมให้ผู้สืบสันดาน ผู้อยู่ในความปกครองหรืออยู่ในความดูแล ผู้ไร้ความสามารถ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ และบุตรบุญธรรมให้ทำงานหรือให้บริการ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งหนึ่งในสาม

บรรณานุกรม

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2545). **สถานะความรู้เรื่องแรงงานข้ามชาติในไทยและทิศทางการวิจัยที่พึงพิจารณา**.

นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

เกษณี จันทรตระกูล และคณะ. (2555). **อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มุลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทาง**

เพศจากเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, 2555.

จริยวรรณ พุทธานุกฤษ และคณะ.(2550). **การค้ามนุษย์ พินิจในแนวสตรีนิยมในพื้นที่ของอินเทอร์เน็ต**

กระบวนการทางกฎหมายและหน่วยงานภาครัฐ.เชียงใหม่: มูลนิธิผู้หญิง กฎหมาย และการพัฒนาชนบท.

ปกป้อง ศรีสนิท. (2561). **กฎหมายอาญาขั้นสูง**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

วันชัย รุจนวงศ์และคณะ. (2550). **มาตรการแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก**. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

วันชัย รุจนวงศ์และคณะ. (2550). **สภาพความรุนแรงของปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

อัจฉริยา ชูตินันท์. (2556). **คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด**. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธุรกิจ

บัณฑิตย.

อัจฉริยา ชูตินันท์. (2561). **อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

A. Flew. (1972). **Definition of Punishment in Contemporary Punishment** ed. By Rudolph J. Gerber

and Patrick D.McAnany Notre Dame: University of Notre Dame Press.

ALF ROSS On Guilt. (1975). **Responsibility and Punishment**. London: Steven & Sons Limited.

- Benn. (1961). **An Approach to the Punishment in Freedom and Responsibility** ed by Herbert Morris. California: Stanforn University Press.
- European Commission. "France Trafficking of humabegins." from <http://www.legislationline.org/topics/country/30/topic/14>. 1 December 2017.
- H.L.A.Hart. (1982). **Punishment and Responsibility**. London: Oxford University Press.
- Johannes Andenaes. (1965). **The General Part of the Criminal Law of Norway**. London: Sweet & Maxwell Limited.
- Herbert L. Packer. (1968). **The limits of the criminal Sanction**. Stanford,Cal:Stanford University Press.
- James W. H. McCord, J.D., Sandra L. McCord. **Criminal law and Procedure for the paralegal: a systems approach** (3rd ed). P. cm. West Legal studies.
- United Nations. "Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially. Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime," from: <http://www.osce.org/odihr/19223?download=true>. 14 November 2016.